

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Rahvusvahelise kaubanduse komisjon

2011/0406(COD)

17.9.2012

ARVAMUS

Esitaja: rahvusvahelise kaubanduse komisjon

Saaja: arengukomisjon

Ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse arengukoostöö rahastamisvahend (COM(2011)0840 – C7-0493/2011 – 2011/0406(COD))

Arvamuse koostaja: Helmut Scholz

PA_Legam

LÜHISELGITUS

Euroopa Komisjon teeb ettepaneku võtta vastu uus määrus, millega luuakse arengukoostöö rahastamisvahend. Praegune määrus kaotab kehtivuse 31. detsembril 2013. Euroopa Parlamendil tuleb nüüd kaasotsustamismenetluses määratleda ajavahemikuks 2014–2020 ette nähtud ELi kõige mahukama välistegevuse rahastamisvahendi iseloom, eesmärgid ja toimimisvaldkond.

ELi arengupoliitika peamine eesmärk on endiselt aidata aktiivselt kaasa vaesuse vähendamisele ja pikas perspektiivis selle kaotamisele, nagu on sätestatud Euroopa Liidu lepingus. Seetõttu soovib arvamuse koostaja, et arengukoostöö rahastamisvahend annaks oma panuse ka jätkusuutlikusse ja kaasavasse majandus-, sotsiaal- ja keskkonnaarengusse, kaasa arvatud ka korralike töökohtade loomisse, ning aitaks edendada demokraatiat, rahvusvahelisi tööstandardeid, õigusriigi põhimõtteid, head valitsemistava ja inimõiguste austamist. Nendele eesmärkidele tõhusamaks kaasaaitamiseks soovib komisjon teha arengukoostöö rahastamisvahendis mõned muudatused.

Komisjon kavatses viia arengukoostöö rahastamisvahendi kooskõlla arengupoliitika viimase aja rahvusvaheliste suundadega. Arvamuse koostaja pooldab seda suhtumist, kuid soovib, et täitevvõim lähtuks oma tegevuses seadusandliku võimu koostatud või heaks kiidetud dokumentidest (eelkõige arengukonsensusest), ja mitte vaid ühepoolset täidesaatva võimu enda koostatud dokumentidest. Et muuta rahastamisvahendi kavandatav kasutus veel selgemaks, soovib arvamuse koostaja kaasseadusandjatel käesoleva määruse IV ja V lisad täpsemaks muuta ning õigusakti lisasid vastavalt muuta.

Komisjon soovib partnerriikide suhtes kasutada diferentseeritud suhtumist ning arvestada nende vajaduste, suutlikkuse, kohustuste ja saavutustega ning võimaliku mõjuga partnerriikidele, võimaldamata üleminekuperioodi. Arvamuse koostaja pooldab põhimõtteliselt diferentseeritud suhtumist ja suurima tähelepanu koondamist kõige suuremate vajadustega riikidele ja piirkondadele, kuid on arvamusel, et need vajadused tuleb koos partnerriikidega selgeks teha protsessis, millest peavad osa võtma ka parlamendid ja kodanikuühiskond. Arvamuse koostaja leiab, et komisjon läks liiga kaugele sellega, et jättis riigid kahepoolsest arengukoostööst välja ning teeb ettepaneku võtta mitu Ladina-Ameerika riiki uuesti III lisa abikõlblike riikide nimekirja.

Komisjon soovib suurendada rahastamisvahendi rakendamise paindlikkust ja vähendada selle keerukust. Arvamuse koostaja pooldab rahastamisvahendi suurema tõhususe nimel tehtavaid jõupingutusi. Kuid vajadusega suurema paindlikkuse järele ei saa õigustada katsset teha lõpp parlamendi kohustusele eelarve täitmist kontrollida. Seetõttu ei ole vastuvõetav komisjoni soov saada selle rahastamisvahendi eelarve osas tegutsemiseks 60% ulatuses vabad käed. Selle asemel tuleks esitada täielik nimekiri selle rahastamisvahendi kaudu toetust saavate arengukoostöö alade kohta. Lisaks soovib arvamuse koostaja jätta mõlemale seadusandjale võimaluse esitada komisjoni ettepanekute kohta vastuväiteid, kui komisjon tahab vahendeid üle teatava piiri ümber paigutada, ning samuti mittetehnilise iseloomuga muudatuste korral ning nõuda, et muudatused tehakse delegeeritud õigusaktide kujul.

Lisaks leiab arvamuse koostaja, et kaubandus võib aidata arengut käivitada. Kuid ei saa jätta tähelepanuta asjaolu, et 2012. aasta OECD ekspert hinnangu kohaselt moodustavad

kaubanduspoliitika küsimused 25% kõikidest poliitikavaldkondade arengusidususe eesmärgiga seotud probleemidest. EL on seadnud poliitikavaldkondade arengusidususe oma kooskõlastatud võitluses vaesuse vastu kesksele kohale. Seetõttu tuleb viia kõnealuse rahastamisvahendi lähenemisviis kaubandusküsimustele rangelt kooskõlla arengueesmärkidega. Vastasel juhul ei tohiks kaubanduse valdkonna tegevust arengukoostöö rahastamisvahendist toetada. Arvamuse koostaja teeb mitu ettepanekut, kuidas kaubanduse ja majanduse valdkonna eesmäärke saaks arengu raamistikku sobitada.

ELi ja Aafrika ühisstrateegia toetamine arengukoostöö rahastamisvahendist on komisjoni ettepanekus hea uuendus. Nagu järeldub hiljutisest Maailmapanga uuringust, peab Aafrika vaesuse kaotamiseks üle saama oma majanduse ja kaubanduse killustatusest. EL peaks omalt poolt kõigi võimalike vahenditega toetama piirkondade ja kontinentide integratsiooni.

Lõpetuseks avaldab arvamuse koostaja heameelt arengukoostöö rahastamisvahendi rahastuse oluliselt suurendamise üle.

MUUDATUSETTEPANEKUD

Rahvusvahelise kaubanduse komisjon palub vastutaval arengukomisjonil lisada oma raportisse järgmised muudatusettepanekud:

Muudatusettepanek 1

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 3

Komisjoni ettepanek

(3) Euroopa konsensus arengupoliitika küsimuses, *komisjoni teatised „Muutuste kava ELi arengupoliitika mõju suurendamiseks” ja „Kolmandatele riikidele antava ELi eelarvetoetuse tulevik” ning ka kõik kavandatavad teatised, millega luuakse liidu arengupoliitika üldsuundumused ja põhimõtted, ning nende põhjal tehtavad järeldused* määravad üldpõhimõtted, suundumused ja põhitelje, millest käesoleva määruse rakendamisel juhindutakse.

Muudatusettepanek

(3) Euroopa konsensus arengupoliitika küsimuses, *Euroopa Liidu leping ja Euroopa Liidu toimimise leping ning eesmärgid, mille liit ja tema ja liikmesriigid on vastu võtnud ÜRO kontekstis ja eriti seoses ÜRO Kaubandus- ja Arengukonverentsi, ÜRO Arenguprogrammi ja muude pädevate rahvusvaheliste organisatsioonidega,* määravad üldpõhimõtted, suundumused ja põhitelje, millest käesoleva määruse rakendamisel juhindutakse.

Selgitus

Liidu täidesaatev võim peaks saama liidu poliitikavahendite rakendamiseks juhatust dokumentidest, mille kaasautor või vastuvõtja on seadusandlik võim, mitte aga teatistest, mis

on välja antud sellesama täidesaatva võimu poolt. Seetõttu ei tohiks õigusaktides viidata dokumentidele, mille koostamisel seadusandja ei ole osalenud, ning eriti tuleks hoiduda vabade käte andmisest stiilis "kõik kavandatavad teatised".

Muudatusettepanek 2

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 5

Komisjoni ettepanek

(5) Liit seab eesmärgiks ka sidususe tagamise liidu välistegevuse muude valdkondadega. See tuleks tagada liidu arengukoostöö poliitika kindlaksmääramisel ja strateegilisel kavandamisel ning meetmete rakendamisel.

Muudatusettepanek

(5) Liit on täielikult pühendunud poliitikavaldkondade arengusidususe edendamisele ja ühtsuse tagamisele välistegevuse eri valdkondade ning välistegevuse ja muude poliitikavaldkondade vahel. Liidu arengukoostöö poliitika esmane eesmärk on vaesuse vähendamine ja kaotamine. Liidu välispoliitika toetab arengurükkide kestlikku majanduslikku, sotsiaalset ja keskkonnaalast arengut. See hõlmab ka inimõiguste, sotsiaalse õigluse, tööstandardite, õiglaste kaubandussuhete ning keskkonna- ja kliimaga seotud tavade edendamist. Arengukavad, mille eesmärk on kaubandussuhteid täiustada, laiendada, või hõlbustada ning koolitust pakkuda, järgivad samu põhimõtteid. See tuleks tagada strateegilisel kavandamisel ning meetmete rakendamisel. Liidu eesmärk on olemasolevaid vahendeid tulemuslikult kasutada, et nende mõju oleks võimalikult suur.

Muudatusettepanek 3

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 9

Komisjoni ettepanek

(9) Liidu arengukoostöö poliitika ja rahvusvahelised meetmed tuginevad

Muudatusettepanek

(9) Liidu arengukoostöö poliitika ja rahvusvahelised meetmed tuginevad

aastatuhande arengueesmärkidele, nagu äärmise vaesuse ja nälja kaotamine, kaasa arvatud aastatuhande arengueesmärkide hilisemad muudatused, ning liidu ja selle liikmesriikide heakskiidetud arengueesmärkidele ja -põhimõtetele, pidades eelkõige silmas koostööd, mida nad teevad arengukoostöö valdkonnas Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni (ÜRO) ja teiste pädevate rahvusvaheliste organisatsioonidega.

aastatuhande arengueesmärkidele, nagu äärmise vaesuse ja nälja kaotamine, kaasa arvatud aastatuhande arengueesmärkide hilisemad muudatused, ning liidu ja selle liikmesriikide heakskiidetud arengueesmärkidele ja -põhimõtetele, pidades eelkõige silmas koostööd, mida nad teevad arengukoostöö valdkonnas Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni (ÜRO) ja teiste pädevate rahvusvaheliste organisatsioonidega.

Koostöös ÜRO Tööstusarengu Organisatsiooniga peaks liit aitama arendada põhja-lõuna ja lõuna-lõuna tööstuskoostööd investeringute, suutlikkuse suurendamise, tehnosiirde ja kestliku tööstusarengu kaudu, mis aitaks arenguriikidel globaliseerumisprotsessist kasu saada.

Muudatusettepanek 4

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 9 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(9a) Maailma Kaubandusorganisatsiooni liikmesriigid kohustusid neljandal ministrite konverentsil Dohas integreerima kaubandusküsimused arengustrateegiasse ja andma kaubandusega seotud tehnilist ja suutlikkuse suurendamise abi, ning kordasid seda lubadust WTO seitsmendal ministrite konverentsil.

Selgitus

Toob uuesti sisse kehtivas arengukoostöö määruses leiduva asjakohase põhjenduse.

Muudatusettepanek 5

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 9 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(9b) Siseriikliku ja piirkondadevahelise kaubanduse parandamine on eduka kasvu- ja arengustrateegia võtmelement. Liit peaks suurendama toetust siseriikliku kaubanduse vajaduste katteks ja piirkondliku integratsiooni tarbeks. Ta peaks toetama arengumaade integreerumist maailmamajandusega vastavalt nende soovile ning jääma ise sealjuures arenguriikide jaoks kõige avatumaks turuks, et aidata kaasa selle arengustrateegia edule. Liit peaks viima ellu kaubanduspoliitika mitmepoolsuse toetamise poliitikat ning soodustama arenguriikide läbirääkimisvõime suurendamist.

Muudatusettepanek 6

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 11

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(11) Liidu abi tuleks suunata sinna, kus sel on suurem mõju, võttes arvesse liidu suutlikkust tegutseda üleilmsel tasandil ning reageerida üleilmsetele probleemidele, nagu vaesuse kaotamine, jätkusuutlik ja kaasav areng ning demokraatia, hea valitsemistava, inimõiguste ja õigusriigi edendamine üleilmselt, liidu pikaajaline ja prognoositav arenguabikohustus ning liidu roll liikmesriikidega koordineerimisel. Sellise mõju tagamiseks tuleks eristamis põhimõtet kohaldada mitte ainult vahendite eraldamise, vaid ka kavandamise tasandil, kindlustamaks, et kahepoolne

(11) Liidu abi tuleks suunata sinna, kus sel on suurem mõju, võttes arvesse liidu suutlikkust tegutseda üleilmsel tasandil ning *toetada üleilmseid eesmäärke*, nagu vaesuse kaotamine, jätkusuutlik ja kaasav areng *avatud ja õiglase kaubanduse kaudu* ning demokraatia, hea valitsemistava, inimõiguste, *rahvusvaheliste tööstandardite* ja õigusriigi edendamine üleilmselt, liidu pikaajaline ja prognoositav arenguabikohustus ning liidu roll liikmesriikidega koordineerimisel. Sellise mõju tagamiseks tuleks eristamis põhimõtet kohaldada mitte ainult vahendite

arengukoostöö *on suunatud* partnerriikidele, kes seda kõige enam vajavad, kaasa arvatud ebakindlas ja ülimalt ebasoodsas olukorras olevad riigid, ja kelle juurdepääs muudele rahastamisallikatele enda arengu toetamiseks on piiratud, võttes arvesse liidu abi võimalikku mõju partnerriikides. Selle tulemusel *keskendutaks* kahepoolset kavandamist sellistele riikidele, võttes aluseks nende riikide vajadustel ja võimetusel põhinevate objektiivsete kriteeriumide kohaldamise ning ELi abi mõju.

eraldamise, vaid ka kavandamise tasandil, kindlustamaks, et kahepoolne arengukoostöö *tooks suurimat kasu* partnerriikidele, kes seda kõige enam vajavad, kaasa arvatud ebakindlas ja ülimalt ebasoodsas olukorras olevad riigid, ja kelle juurdepääs muudele rahastamisallikatele enda arengu toetamiseks on piiratud, võttes arvesse liidu abi võimalikku mõju partnerriikides. Selle tulemusel *tuleks* kahepoolset kavandamist *keskenduda* sellistele riikidele, võttes aluseks nende riikide vajadustel ja võimetusel põhinevate objektiivsete kriteeriumide kohaldamise ning ELi abi mõju. *Riikidel, kes ei ole enam riigipõhiste geograafiliste programmide raames abikõlblikud, peaks olema võimalik loobuda abist järk-järgult, pöörates erilist tähelepanu eriti haavatavate elanikerühmade vajadustele ning võttes arvesse, et mõned nendest riikidest jäävad ilma ka üldisest soodustuste süsteemist tulenevatest kaubanduslikest eelistest, mistõttu see mõjutab neid kahekordselt.*

Muudatusettepanek 7

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 14

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(14) Globaliseerunud maailmas saavad järk-järgult ELi välistegevuse osaks ka sisepoliitikavaldkonnad, nagu keskkond, kliimameetmed, tööhõive (kaasa arvatud inimväärse töö tagamine kõigile), sooline võrdõiguslikkus, energeetika, veepoliitika, transport, tervishoid, haridus, õigusküsimused ja turvalisus, teadustegevus ja innovatsioon, infoühiskond, ränne, põllumajandus ja kalandus. **Komisjoni teatise „Euroopa 2020. aastal – aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu strateegia” tõstetakse esile liidu kohustust edendada oma sise- ja välispoliitikas arukat, kaasavat ja jätkusuutlikku majanduskasvu, koondades kolm sammast: majanduslik, sotsiaalne ja keskkonnavalane.**

Muudatusettepanek 8

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 15

Komisjoni ettepanek

(15) Suured probleemid, millega liit vastamisi seisab ja kus on tungiv vajadus rahvusvaheliselt tegutseda, on kliimamuutustega võitlemine ja keskkonnakaitse. **Komisjoni 29. juuni 2011. aasta teatise „Euroopa 2020. aasta strateegia aluseks olev eelarve” sätestatud eesmärgi kohaselt peaks käesolev määrus aitama kaasa eesmärgile** suunata vähemalt 20 % ELi eelarvest vähese CO₂-heitega ja kliimamuutustele vastupanuvõimelise ühiskonna loomiseks ning vähemalt 25 % üleilmsete avalike hüvede ja probleemide programmi rahalistest vahenditest tuleks kasutada kliimamuutuste ja keskkonnaga seotud eesmärkide saavutamiseks. Nendes kahes valdkonnas võetavad meetmed peaksid olema võimaluse korral vastastikku toetavad, et nende mõju

(14) Globaliseerunud maailmas saavad järk-järgult ELi välistegevuse osaks ka sisepoliitikavaldkonnad, nagu keskkond, kliimameetmed, **taastuvenergia edendamise**, tööhõive (kaasa arvatud inimväärse töö tagamine kõigile), sooline võrdõiguslikkus, energeetika, veepoliitika, transport, tervishoid, haridus, õigusküsimused ja turvalisus, **kultuur**, teadustegevus ja innovatsioon, infoühiskond, ränne, põllumajandus ja kalandus. **Liidu** aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu strateegia **edu oleneb liidu rahvusvaheliste kaubanduspartnerite majanduslikust ja ühiskondlikust edenemisest, mida tuleks tema sise- ja välispoliitikas esile tõsta.**

Muudatusettepanek

(15) Suured probleemid, millega liit **ja kõik tema rahvusvahelised kauplemis- ja kaubanduspartnerriigid ja -piirkonnad vastamisi seisavad** ja kus on tungiv vajadus rahvusvaheliselt tegutseda, on kliimamuutustega võitlemine ja keskkonnakaitse. Käesolev määrus peaks **toetama eesmärki** suunata vähemalt 20 % ELi eelarvest vähese CO₂-heitega ja kliimamuutustele vastupanuvõimelise ühiskonna loomiseks ning vähemalt 25 % üleilmsete avalike hüvede ja probleemide programmi rahalistest vahenditest tuleks kasutada kliimamuutuste ja keskkonnaga seotud eesmärkide saavutamiseks, **võttes arvesse ülemaailmse kaubavahetuse ja kaubaveo, eelkõige töötlemata toormaterjalide osa kliimale mõju avaldavate heidete tekitamises.** Nendes

tugevdada.

kahes valdkonnas võetavad meetmed peaksid olema võimaluse korral vastastikku toetavad, et nende mõju tugevdada.

Muudatusettepanek 9

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 16

Komisjoni ettepanek

(16) *Komisjoni teatises „ELi arengupoliitika mõju suurendamine: muutuste kava” kavandatakse* sotsiaalse kaasatuse ja inimarengu *pidevat toetamist* vähemalt **20 % ulatuses liidu arenguabist. Sellele kaasaaitamiseks peaks vähemalt 20 % üleilmsete avalike hüvede ja probleemide programmi toetusest sellesse arenguvaldkonda minema.**

Muudatusettepanek

(16) *Vähemalt 20 % ulatuses liidu arenguabist peaks olema suunatud* sotsiaalse kaasatuse ja inimarengu *toetamiseks. See peaks hõlmama põhiliste sotsiaalteenuste osutamist, eelkõige tervishoiu ja hariduse valdkonnas.* Vähemalt **20 % üleilmsete avalike hüvede ja probleemide programmi toetusest peaks minema** sellesse arenguvaldkonda.

Muudatusettepanek 10

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 17

Komisjoni ettepanek

(17) Käesoleva määruse kohaseid partnerriikide loetelusid tuleks kohandada vastavalt võimalikele muudatustele OECD arenguabi komitee määratud staatuses, samuti inimarengus, abist sõltuvuses, kriisiolukordades, haavatavuses ja muudes aspektides, sealhulgas arenguprotsessi dünaamilisuses, toimunud muudatuste alusel. *Sellised* ajakohastused, kahepoolse arenguabi saamise tingimustele vastavate partnerriikide *läbivaatamine* ja muudatused konkreetsete koostöömeetmete ja tegevuse määratluses ning programmi rahaeraldiste suunava jaotuse *kohandamine on* käesoleva määruse *mitteolemuslikud osad. Sellest tulenevalt, et kohandada määruse reguleerimisala*

Muudatusettepanek

(17) Käesoleva määruse kohaseid partnerriikide loetelusid tuleks kohandada vastavalt võimalikele muudatustele OECD arenguabi komitee määratud staatuses, samuti inimarengus, abist sõltuvuses, kriisiolukordades, haavatavuses ja muudes aspektides, sealhulgas arenguprotsessi dünaamilisuses, toimunud muudatuste alusel. *Komisjon peaks esitama* ajakohastused, kahepoolse arenguabi saamise tingimustele vastavate partnerriikide *läbivaatamise* ja muudatused konkreetsete koostöömeetmete ja tegevuse määratluses ning programmi rahaeraldiste suunava jaotuse *kohandamise õigusakti ettepanekute vormis, millega tehakse vajalikud muudatused* käesoleva määruse

kolmandate riikide kiiresti areneva tegelikkusega, tuleks komisjonile anda Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 290 kohaselt volitused ajakohastada käesoleva määruse lisasid, mis hõlmavad liidult rahaliste vahendite saamise tingimustele vastavate partnerriikide ja -piirkondade loetelusid, geograafiliste ja temaatiliste programmide konkreetsete koostöömeetmete määratlust ning programmi rahaeralduste suunavat jaotust. Eriti oluline on, et komisjon korraldaks ettevalmistava töö käigus asjakohaseid konsultatsioone, kaasa arvatud ekspertide tasandil. Komisjon peaks delegeeritud õigusaktide ettevalmistamise ja koostamise ajal tagama asjakohaste dokumentide sama- ja õigeaegse ning asjakohase edastamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

lisadesse I, III, IV, V, VI ja VII.

Selgitus

Kaasseadusandjad peaksid säilitama kõrgetasemelise kontrolli liidu suurima välisrahastusvahendi kaudu toimuva rahastamise üle.

Muudatusettepanek 11

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 18**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(18) Kõnealuse määruse rakendamisel ühetaoliste tingimuste tagamiseks tuleks komisjonile anda rakendusvolitused.

välja jäetud

Muudatusettepanek 12

**Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 19**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(19) Käesoleva määruse artiklites 11–14 sätestatud strateegiadokumentide ja mitmeaastaste sihtprogrammidega seotud

välja jäetud

rakendamisevolituse tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrusega (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes. Võttes arvesse nimetatud rakendusaktide olemust, eeskätt nende poliitilist orientatsiooni ja mõju eelarvele, tuleks nende vastuvõtmiseks kasutada üldiselt kontrollimenetlust, välja arvatud väikese finantsmahuga meetmete puhul. Komisjon peaks viivitamata võtma vastu kohaldatavad rakendusaktid, kui see on nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel, kus Euroopa Liidult oodatakse kiiret reageerimist tungiva kiireloomulisuse tõttu.

Muudatusettepanek 13

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 2 – lõige 1 – punkt b – alapunkt ii**

Komisjoni ettepanek

ii) edendada demokraatiat, õigusriigi põhimõtteid, head valitsemistava *ja inimõiguste austamist*.

Muudatusettepanek

ii) edendada, *kindlustada ja toetada* demokraatiat, *sealhulgas ausate ja läbipaistvate valimiste teel, tugevdades inimõigustest kinnipidamist, sotsiaalset õiglust ja rahvusvahelisi tööstandardeid, edendades* õigusriigi põhimõtteid, head valitsemistava *nii avalikus kui erasektoris, õiglasi kaubandussuhteid ning toetades rahvusvahelistest konventsioonidest ja rahvusvahelise õiguse põhimõtetest kinnipidamist seoses sotsiaalsete ja keskkonnastandarditega*.

Muudatusettepanek 14

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõige 2 – lõik 1 – punkt a

Komisjoni ettepanek

(a) vajadustel;

Muudatusettepanek

(a) arenguvajadustel, mis on määratletud tihedas koostöös partnerriikide ja -piirkondade ning nende parlamentidega, arvestades täielikult sotsiaalmajanduslike sidusrühmade ja kodanikuühiskonna seisukohtadega;

Muudatusettepanek 15

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõige 2 – lõik 1 – punkt b

Komisjoni ettepanek

(b) suutlikkusel luua rahalisi vahendeid ja tagada neile juurdepääs ning suutlikkusel abi vastu võtta; ning

Muudatusettepanek

(b) suutlikkusel luua rahalisi vahendeid ja tagada neile juurdepääs ning auditiasel suutlikkusel ja suutlikkusel abi vastu võtta ja auditeid korraldada; ning

Muudatusettepanek 16

Ettepanek võtta vastu määrus

II jaotis – artikkel 3 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Kõikidesse programmidesse kaasatakse järgmised valdkondadevahelised küsimused: inimõiguste edendamine, sooline võrdõiguslikkus, naiste mõjuvõimu suurendamine, mittediskrimineerimine, demokraatia, hea valitsemistava, laste ja põliselanike õigused, sotsiaalne kaasatus ning puudega inimeste õigused, keskkonnasäästlikkus, kaasa arvatud kliimamuutuste probleemiga tegelemine, ja HIVi/AIDSi vastu võitlemine.

Muudatusettepanek

3. Kõikidesse programmidesse kaasatakse järgmised valdkondadevahelised küsimused: inimõiguste edendamine, sooline võrdõiguslikkus, naiste mõjuvõimu suurendamine, mittediskrimineerimine, demokraatia, hea valitsemistava, laste ja põliselanike õigused, sotsiaalne kaasatus, **inimväärne töö** ning puudega inimeste õigused, keskkonnasäästlikkus, kaasa arvatud kliimamuutuste probleemiga tegelemine, ja HIVi/AIDSi vastu võitlemine.

Muudatusettepanek 17

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 3 – lõige 4

Komisjoni ettepanek

4. Erilist tähelepanu **tuleb** osutada õigusriigi tugevdamisele, õiguskaitse kättesaadavuse parandamisele ning kodanikuühiskonna, kaubanduse ja säästva arengu, info- ja kommunikatsioonitehnoloogiale juurdepääsu, tervishoiu ja toiduga kindlustatuse toetamisele ning dialoogi, ühiskonnas osalemise ja leppimise edendamisele ning institutsioonide loomisele.

Muudatusettepanek

4. **Piirkondlikul, riiklikul ja kohalikul tasandil tuleb** erilist tähelepanu osutada õigusriigi tugevdamisele, **õigusaktide rakendamisele ja jõustamisele, eelkõige töö- ja keskkonnaõiguse alal**, õiguskaitse kättesaadavuse parandamisele ning kodanikuühiskonna **toetamisele, kaasa arvatud järelevalve tegevuse üle, õiglase** kaubanduse ja säästva arengu, info- ja kommunikatsioonitehnoloogiale **ja avalikele teenustele** juurdepääsu, tervishoiu ja toiduga kindlustatuse toetamisele ning dialoogi, ühiskonnas osalemise ja leppimise edendamisele ning institutsioonide loomisele.

Muudatusettepanek 18

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 3 – lõige 5

Komisjoni ettepanek

5. Käesoleva määruse rakendamisel tagatakse kooskõla liidu välistegevuse muude valdkondadega ja muude liidu asjakohaste poliitikasuundadega. Selleks **toetuvad** käesoleva määruse alusel **rahastatavad meetmed**, kaasa arvatud Euroopa Investeeringispanga hallatavad meetmed, **koostööpoliitikatele**, mis on sätestatud sellistes vahendites nagu liidu ning asjaomaste kolmandate riikide ja piirkondade kokkulepped, deklaratsioonid ja tegevuskavad, **ja liidu otsustele, erihuvidele, poliitilistele prioriteetidele ja strateegiatele**.

Muudatusettepanek

5. Käesoleva määruse rakendamisel **ja arvestades poliitika arengusidususe põhimõtet**, tagatakse kooskõla liidu välistegevuse muude valdkondadega, **kaasa arvatud rahvusvaheline kaubandus ja kaubanduspoliitika, ja** muude liidu asjakohaste poliitikasuundadega. Selleks **toetatakse** käesoleva määruse alusel **rahastatavate meetmetega**, kaasa arvatud Euroopa Investeeringispanga hallatavad meetmed, **vajaduse korral koostööpoliitikat**, mis on sätestatud sellistes vahendites nagu liidu ning asjaomaste kolmandate riikide ja

piirkondade kokkulepped,
kaubanduslepingud, deklaratsioonid ja
tegevuskavad.

Muudatusettepanek 19

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 3 – lõige 8 – punkt b

Komisjoni ettepanek

(b) kaasavat ja osalust soodustavat lähenemisviisi arengule ja kõikide ühiskonnaosade laialdast kaasamist arenguprotsessi ning riigisisesse ja kohalikku dialoogi, sealhulgas poliitilisse dialoogi;

Muudatusettepanek

(b) kaasavat ja osalust soodustavat lähenemisviisi arengule ja kõikide ühiskonnaosade **ning partnerriikide ja -piirkondade parlamentide** laialdast kaasamist arenguprotsessi ning riigisisesse ja kohalikku dialoogi, sealhulgas poliitilisse dialoogi;

Muudatusettepanek 20

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 3 – lõige 8 – punkt c a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(c a) põhja-lõuna ja lõuna-lõuna tööstuskoostööd investeringute, suutlikkuse suurendamise, tehnosiirde ja kestliku tööstusarengu kaudu, mis aitab arenguriikidel globaliseerumisprotsessist kasu saada.

Muudatusettepanek 21

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 3 – lõige 9 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

9 a. EL asub partnerriikidega dialoogi, et edendada nende arengustrateegiates kaubanduspoliitika teemalist konsulteerimist ja suutlikkuse

suurendamist.

Muudatusettepanek 22

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõige 10**

Komisjoni ettepanek

10. Komisjon vahetab *korrapäraselt* teavet *kodanikuühiskonnaga*.

Muudatusettepanek

10. Komisjon *peab korrapäraselt konsultatsioone ja* vahetab teavet *kõikide asjaomaste toimijatega (abi saavate riikide valitsused ja asutused, kodanikuühiskond, ELi delegatsioonid, rahvusvahelised, riiklikud ja eraõiguslikud organisatsioonid), et ühiselt kujundada ja rakendada oma arengustrateegia kaubandusega seotud mõõdet. Komisjon teavitab Euroopa Parlamenti konsultatsioonide tulemustest.*

Muudatusettepanek 23

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 3 – lõige 10 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

10a. Käesoleva määruse kohast liidu abi ei kasutata relvade või laskemoona hankimise ega sõjalise või kaitseotstarbega operatsioonide rahastamiseks.

Muudatusettepanek

Muudatusettepanek 24

**Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 5 – lõik 2 – punkt b**

Komisjoni ettepanek

(b) *kahepoolset* koostööd III lisas loetletud partnerriikidega.

Muudatusettepanek

(b) *riigipõhist* koostööd III lisas loetletud partnerriikidega *ja vajaduse korral üleminekuperioodi kestel teiste I lisas*

nimetatud partnerriikidega.

Muudatusettepanek 25

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 5 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Geograafilised programmid **võib muu hulgas koostada** Euroopa konsensusel sisalduvates koostöövaldkondades, et saavutada artikli 2 lõikes 1 sätestatud eesmärgid.

Ühised koostöövaldkonnad ja iga konkreetse piirkonna spetsiifilised koostöövaldkonnad on esitatud IV lisas.

Muudatusettepanek

3. Geograafilised programmid **koostatakse** Euroopa konsensusel sisalduvates **ning IV lisas loetletud ühistes ja individuaalsetes** koostöövaldkondades, et saavutada artikli 2 lõikes 1 sätestatud eesmärgid.

Muudatusettepanek 26

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 7 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Liidu abi eesmärk programmi „Üleilmse tähtsusega avalikud hüved ja probleemid” raames on toetada meetmeid sellistes valdkondades nagu keskkond ja kliimamuutused, säästev energia, inimareng, toiduga kindlustatus ning rände- ja varjupaigameetmed.

Muudatusettepanek

1. Liidu abi eesmärk programmi „Üleilmse tähtsusega avalikud hüved ja probleemid” raames on toetada meetmeid sellistes valdkondades nagu keskkond ja kliimamuutused, säästev energia, inimareng, toiduga kindlustatus, **õiglane kaubandus, inimväärne töö, sotsiaalne õiglus, kultuur** ning rände- ja varjupaigameetmed.

Muudatusettepanek 27

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 9 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Üleaafrikalise programmi mitmeaastane sihtprogramm koostatakse Aafrika ja ELi

Muudatusettepanek

3. Üleaafrikalise programmi mitmeaastane sihtprogramm koostatakse Aafrika ja ELi

ühise strateegia ja selle tegevuskavade alusel.

ühise strateegia ja selle tegevuskavade alusel. ***Tagatakse Euroopa Parlamendi, kodanikuühiskonna ning asjaomaste Aafrika riikide parlamentide ja piirkondlike parlamentide aktiivne kaasamine programmi koostamise ja selle rakendamise järelevalvesse.***

Muudatusettepanek 28

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 11 – lõige 1 – lõik 3

Komisjoni ettepanek

Selleks koostatakse strateegiadokumendid üldjuhul liidu ja partnerriigi või -piirkonna dialoogi alusel, kuhu kaasatakse vajaduse korral asjaomased liikmesriigid, ning partnerriigi või -piirkonnaga peetava dialoogi alusel, kuhu kaasatakse kodanikuühiskond ning piirkondlikud ja kohalikud ametiasutused, et tagada asjaomase riigi või piirkonna piisav omalus protsessi suhtes ja soodustada riiklike arengustrateegiate, eelkõige vaesuse vähendamise strateegiate toetamist.

Muudatusettepanek

Selleks koostatakse strateegiadokumendid üldjuhul liidu ja partnerriigi või -piirkonna dialoogi alusel, kuhu kaasatakse vajaduse korral asjaomased liikmesriigid, ning partnerriigi või -piirkonnaga peetava dialoogi alusel, kuhu kaasatakse ***siseriiklik ja piirkondlik parlament***, kodanikuühiskond ning piirkondlikud ja kohalikud ametiasutused, et tagada asjaomase riigi või piirkonna piisav omalus protsessi suhtes ja soodustada riiklike arengustrateegiate, eelkõige vaesuse vähendamise strateegiate toetamist.

Muudatusettepanek 29

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 11 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Strateegiadokumendid ***võivad kuuluda*** vaheläbivaatamisele, vajaduse korral on võimalik rakendada ka eriotstarbelist läbivaatamist kooskõlas põhimõtete ja menetlustega, mis on sätestatud partnerriigi või -piirkonnaga sõlmitud partnerlus- ja koostöölepingutes.

Muudatusettepanek

2. Strateegiadokumendid ***kuuluvad*** vaheläbivaatamisele, vajaduse korral on võimalik rakendada ka eriotstarbelist läbivaatamist kooskõlas põhimõtete ja menetlustega, mis on sätestatud partnerriigi või -piirkonnaga sõlmitud partnerlus- ja koostöölepingutes. ***Läbivaatamisprotsessi käigus konsulteeritakse Euroopa Parlamendi vastutavate komisjonide ja***

delegatsioonidega, partnerriikide ja -piirkondade parlamentidega ning ühiste parlamentaarsete struktuuridega. Samuti konsulteeritakse kodanikuühiskonna ning abi saavate riikide sidusrühmade esindajatega.

Muudatusettepanek 30

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 11 – lõige 4

Komisjoni ettepanek

4. Strateegiadokumente ei ole vaja nende riikide ega piirkondade jaoks, millele liidu rahalistest vahenditest käesoleva määruse alusel jaotatav eraldis ei ületa 2014.–2020.aastal 50 miljonit eurot.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Selgitus

Ka 50 miljonit eurot on suur summa.

Muudatusettepanek 31

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 11 – lõige 5 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

5. Mitmeaastased sihtprogrammid koostatakse kõigi riikide või piirkondade jaoks, mis käesoleva määruse alusel liidu rahalistest vahenditest suunavaid rahaeraldise saavad, *välja arvatud lõikes 4 osutatud riigid või piirkonnad*. Nimetatud dokumendid koostatakse strateegiadokumentide või muude käesolevas artiklis osutatud dokumentide alusel.

Muudatusettepanek

5. Mitmeaastased sihtprogrammid koostatakse kõigi riikide või piirkondade jaoks, mis käesoleva määruse alusel liidu rahalistest vahenditest suunavaid rahaeraldise saavad. Nimetatud dokumendid koostatakse strateegiadokumentide või muude käesolevas artiklis osutatud dokumentide alusel.

Selgitus

Ka 50 miljonit eurot on suur summa.

Muudatusettepanek 32

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 14 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Strateegiadokumendid kinnitab ja mitmeaastased sihtprogrammid võtab vastu komisjon ***ühise rakendusmääruse artikli 15 lõikes 3 osutatud kontrollimenetluse kohaselt***. Nimetatud menetlust kohaldatakse ka ***sisuliste*** läbivaatamiste suhtes, mille tagajärjel strateegiat või selle kavandamist märkimisväärselt muudetakse.

Muudatusettepanek 33

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 14 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Lõikes 1 osutatud menetlust ei kohaldata strateegiadokumentide ja mitmeaastaste sihtprogrammide mitteoluliste muudatuste suhtes, mis seisnevad tehnilises kohandamises, assigneeringute ümberjaotamises prioriteetsete valdkondade suunavate rahaeraldiste raames või algsete suunavate rahaeraldiste suurendamises või vähendamises mahus, mis on alla **20 %**, juhul kui need muudatused ei mõjuta nimetatud dokumentides sätestatud prioriteetseid valdkondi ja eesmärke. Sel juhul teatatakse Euroopa Parlamendile ja nõukogule kohandamistest ühe kuu jooksul.

Muudatusettepanek

1. Strateegiadokumendid kinnitab ja mitmeaastased sihtprogrammid võtab vastu komisjon ***delegeeritud õigusaktiga***. Nimetatud menetlust kohaldatakse ka ***vahekokkuvõtete ja eriotstarbeliste*** läbivaatamiste suhtes, mille tagajärjel strateegiat või selle kavandamist märkimisväärselt muudetakse.

Muudatusettepanek

2. Lõikes 1 osutatud menetlust ei kohaldata strateegiadokumentide ja mitmeaastaste sihtprogrammide mitteoluliste muudatuste suhtes, mis seisnevad tehnilises kohandamises, assigneeringute ümberjaotamises prioriteetsete valdkondade suunavate rahaeraldiste raames või algsete suunavate rahaeraldiste suurendamises või vähendamises mahus, mis on alla **10 %**, juhul kui need muudatused ei mõjuta nimetatud dokumentides sätestatud prioriteetseid valdkondi ja eesmärke. Sel juhul teatatakse Euroopa Parlamendile ja nõukogule kohandamistest ühe kuu jooksul.

Muudatusettepanek 34

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 17

Komisjoni ettepanek

Komisjonile antakse volitused võtta kooskõlas artikliga 18 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta või täiendada *käesoleva määruse I–VII lisa*.

Muudatusettepanek

Komisjonile antakse volitused võtta kooskõlas artikliga 18 vastu delegeeritud õigusakte, et **võtta vastu**, muuta või täiendada *strategiadokumente ja mitmeaastaseid sihtprogramme*.

Muudatusettepanek 35

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 18 – lõige 5

Komisjoni ettepanek

5. Tähtaeg, mille jooksul tuleb esitada vastuväited, mis käsitlevad I, II ja III lisa vastavusse viimist artikli 1 punktis a kehtestatud abisaajate loetelu läbivaatamist käsitlevate OECD/DCA otsustega, on üks nädal.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 36

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 20 – lõige 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

1a. Kõiki käesoleva määruse alusel eraldatavad rahalisi vahendeid auditeerib Euroopa Kontrollikoda (edaspidi kontrollikoda). Kontrollikoda võib konsulteerida abi saavate riikide asjaomaste asutustega, et kaitsta liidu kodanike finantshuve pettuste ja kuritarvituste korral ning tagada käesoleva määruse alusel eraldatavate liidu rahaliste vahendite säästlikkus, tõhusus ja tulemuslikkus.

Muudatusettepanek

Muudatusettepanek 37

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 20 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Artiklites 5–9 osutatud programmidele vahemikus 2014–2020 eraldatavad suunavad miinimumsummad on kindlaks määratud VII lisas. Nimetatud summasid võib programmide vahel ümber jaotada artikli 18 kohase delegeeritud õigusaktiga. ***Üleilmse tähtsusega avalike hüvede ja probleemide programmi raames võib summasid alamrubriikide vahel ümber jaotada komisjoni otsuse põhjal, mis edastatakse Euroopa Parlamendile ja nõukogule ühe kuu jooksul alates selle vastuvõtmisest.***

Muudatusettepanek 38

Ettepanek võtta vastu määrus III lisa

Komisjoni ettepanek

Partnerriigid ja regioonid, KELLEGA TEHAKSE artikli 5 LÕIKE 2 kohaselt KAHEPOOLSET KOOSTÖÖD

Artikli 5 lõike 2 kohaselt saavad käesoleva määruse alusel kahepoolset arenguabi järgmised partnerriigid:

1. Boliivia
2. Kuuba
3. El Salvador
4. Guatemala
5. Honduras

Muudatusettepanek

2. Artiklites 5–9 osutatud programmidele vahemikus 2014–2020 eraldatavad suunavad miinimumsummad on kindlaks määratud VII lisas. Nimetatud summasid võib programmide vahel ümber jaotada artikli 18 kohase delegeeritud õigusaktiga.

Muudatusettepanek

Partnerriigid ja regioonid, KELLEGA TEHAKSE artikli 5 LÕIKE 2 kohaselt KAHEPOOLSET KOOSTÖÖD

Artikli 5 lõike 2 kohaselt saavad käesoleva määruse alusel kahepoolset arenguabi järgmised partnerriigid:

1. Boliivia
- 1a. Colombia***
- 1b. Costa Rica***
2. Kuuba
- 2a. Ecuador***
3. El Salvador
4. Guatemala
5. Honduras

6. Nicaragua
7. Paraguay
8. Afganistan
9. Bangladesh
10. Bhutan
11. Kambodža
12. Korea Rahvademokraatlik Vabariik
13. Laos
14. Mongoolia
15. Myanmar/Birma
16. Nepal
17. Pakistan
18. Filipiinid
19. Sri Lanka
20. Vietnam
21. Kõrgõzstan
22. Tadžikistan
23. Türkmenistan
24. Usbekistan
25. Iraak
26. Jeemen
27. Lõuna-Aafrika

6. Nicaragua
- 6a. Panama**
7. Paraguay
- 7a. Peruu**
8. Afganistan
9. Bangladesh
10. Bhutan
11. Kambodža
12. Korea Rahvademokraatlik Vabariik
13. Laos
14. Mongoolia
15. Myanmar/Birma
16. Nepal
17. Pakistan
18. Filipiinid
19. Sri Lanka
20. Vietnam
21. Kõrgõzstan
22. Tadžikistan
23. Türkmenistan
24. Usbekistan
25. Iraak
26. Jeemen
27. Lõuna-Aafrika

Muudatusettepanek 39

Ettepanek võtta vastu määrus IV lisa – A osa – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

Geograafilised programmid **võivad muu hulgas olla** edaspidi **nimetatud** koostöövaldkondade seast, mida ei tohiks võrdsustada sektoritega. Prioriteedid kehtestatakse **kooskõlas komisjoni**

Muudatusettepanek

Geograafilised programmid **nimetatakse Euroopa konsensuse alusel ning** edaspidi koostöövaldkondade seast, mida ei tohiks võrdsustada sektoritega. Prioriteedid kehtestatakse **koostöös vastava partnerriigi**

teatisega Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele nimetusega „ELi arengupoliitika mõju suurendamine: muutuste kava” ja sellel põhinevate järeldustega nõukogu institutsioonidelt.

või -piirkonnaga, kaasates kodanikuühiskonda ja parlamente, ning nendes juhitudakse aastatuhande arengueesmärkidest.

Muudatusettepanek 40

**Ettepanek võtta vastu määrus
IV lisa – A osa – punkt I – pealkiri**

Komisjoni ettepanek

I. Inimõigused, demokraatia ja muud hea valitsemistava alused

Muudatusettepanek

I. I. Inimõigused, demokraatia ja muud hea valitsemistava alused *nii avalikus kui ka erasektoris*

Muudatusettepanek 41

**Ettepanek võtta vastu määrus
IV lisa – A osa – punkt I – punkt a**

Komisjoni ettepanek

a) Demokraatia, *inimõigused* ja õigusriik

Muudatusettepanek

a) demokraatia, *sealhulgas õiglased ja läbipaistvad valimised, inimõiguste, nende seas poliitiliste, majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste austamine, nagu on sätestatud ÜRO inimõiguste ülddeklaratsioonis, tööõiguste austamine ja õigusriik*

Muudatusettepanek 42

**Ettepanek võtta vastu määrus
IV lisa – A osa – punkt I – punkt a – taanded (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

– toetus demokraatlike õiguste, inimõiguste ja tööõiguste rikkumiste seireks, kaasa arvatud toetus

kodanikuühiskonna organisatsioonidele, ajakirjanikele ning Rahvusvahelisele Tööorganisatsioonile ja muudele eriorganisatsioonidele;

– toetus demokraatlike õigusi, inimõigusi ja tööõigusi käsitlevate õigusaktide rakendamiseks ja jõustamiseks, muu hulgas toetades sotsiaalse dumpingu vastasest võitlust;

– toetus elanikkonna teadlikkuse suurendamiseks olemasolevate demokraatlike õiguste, inimõiguste ja tööõiguste ning vastavate rahvusvaheliste lepingute ja standardite suhtes;

– toetus ametiühingute ja ühistute suutlikkuse suurendamiseks.

Muudatusettepanek 43

**Ettepanek võtta vastu määrus
IV lisa – A osa – punkt I – punkt a a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

a a) juurdepääs õigusemõistmisele;

– eelkõige Euroopa piiriüleste ettevõtete tegevuse tõttu kannatanutele, kui nimetatud ettevõtted rikuvad töötajate õigusi ja/või kahjustavad keskkonda, lihtsustades meetmete võtmist riigi, piirkonna või Euroopa tasandi kohtutes;

– täiustades edasikaebamise korda ettevõtete tegevuse tõttu kannatanud üksikisikute ja kollektiivide jaoks;

– toetades vajalikke meetmeid sotsiaalsete, majanduslike ja keskkonnaalaste õiguste kaitseks;

Muudatusettepanek 44

**Ettepanek võtta vastu määrus
IV lisa – A osa – punkt I – punkt c**

Komisjoni ettepanek

c) Avalik haldus

Muudatusettepanek

c) Avalik haldus, *sealhulgas finantshaldus, läbipaistvus ja vastutus*

Muudatusettepanek 45

**Ettepanek võtta vastu määrus
IV lisa – A osa – punkt I – punkt d**

Komisjoni ettepanek

d) Maksupoliitika ja -haldus

Muudatusettepanek

d) maksupoliitika ja -haldus, *eelkõige:*
– *riigisiseste läbipaistvate, nii üksikisikutele kui ka ettevõtetele mõeldud maksusüsteemide toetamine ning kohaliku tasandi järelevalvesuutlikkuse arendamine;*
– *maksustamise vältimise ja maksudest kõrvalehoidumise vastu võitlemine;*
– *riikide kaupa teostatava aruandluse edendamise.*

Muudatusettepanek 46

**Ettepanek võtta vastu määrus
IV lisa – A osa – punkt I – punkt e**

Komisjoni ettepanek

e) *Korruptsioon*

Muudatusettepanek

e) *Korruptsioonivastased meetmed*

Muudatusettepanek 47

**Ettepanek võtta vastu määrus
IV lisa – A osa – punkt I – punkt f**

Komisjoni ettepanek

f) *Kodanikuihiskond ja kohalikud ametiasutused*

Muudatusettepanek

f) *Valitud kohalikud ametiasutused, sealhulgas vajaduse korral traditsioonilised ja tavaõiguslikud*

Muudatusettepanek 48

**Ettepanek võtta vastu määrus
IV lisa – A osa – punkt I – punkt g**

Komisjoni ettepanek

g) *Loodusvarad* ning

Muudatusettepanek

g) *Loodusvarade, sh tooraine säästev, läbipaistev ja kaasav haldamine*

Muudatusettepanek 49

**Ettepanek võtta vastu määrus
IV lisa – A osa – punkt I – punkt g – taanded (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- toetus hea valitsemistava ja toormaterjalide haldamise suutlikkuse suurendamiseks;*
- toetus Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni konventsiooni nr 169 rakendamiseks;*
- toetus ametlikuks ja kodanikuühiskonnal põhinevaks järelevalveks kaevanduse ja metsaraiega tegelevate ettevõtete riigi- ja projektipõhise aruandluse üle;*
- toetus investeerimis- ja kutseõppekavadele toormaterjalide siseriikliku töötlemise valdkonnas;*
- piirkondliku koostöö toetamine piiriüleste toorainereservide haldamisel;*
- toetus tehnoloogilisele koostööle tooraine kaevandamise ja transpordi kõige keskkonnasõbralikumate vormide valdkonnas;*
- toetus loodusvarade kaitse meetmetele, mida võetakse tooraineluure ja -kaevandamise vastu, kaasa arvatud*

Yasuni ITT algatus ja sellega võrreldavad projektid.

Muudatusettepanek 50

**Ettepanek võtta vastu määrus
IV lisa – A osa – punkt II – punkt b**

Komisjoni ettepanek

b) Ettevõtluskeskkond, piirkondlik integratsioon *ja ülemaailmsed turud* ning

Muudatusettepanek

b) Ettevõtluskeskkond, piirkondlik integratsioon *ning kauplemine kohalikel, siseriiklikel, piirkondlikel ja ülemaailmsedel turgudel; kohalike tootmissüsteemide kujundamise toetamine, eelkõige edendades kohalikku käsitööstust, VKEsid, mikroettevõtteid, ühistuid ja õiglase kaubanduse põhimõtteid* ning

Muudatusettepanek 51

**Ettepanek võtta vastu määrus
IV lisa – A osa – punkt II– punkt b – taanded (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

abi partnerriikidele ja -piirkondadele kaubanduse, investeringute ja piirkondliku integratsiooni vallas, kaasa arvatud tehniline abi ja suutlikkuse suurendamine mõistliku kaubanduspoliitika väljatöötamiseks ja rakendamiseks, eelistades soodustavamad ettevõtluskeskkonda, mõistlikku majandus- ja rahanduspoliitikat ja läbipaistvat maksupoliitikat ning erasektori, eelkõige VKEde arengut, keskendudes kohaliku toodangu turustamisele kohaliku turul, kuid ka siseriiklikul ja piirkondlikel turgudel, samuti seades eesmärgiks partnerriikide

ja -piirkondade kasu sujuvast ja järkjärgulisest integreerumisest maailmamajandusse ning sotsiaalset õiglust ja vaeseid toetavat majanduskasvu edendamise;

– abi arenguriikide kaubandus- ja piirkondlikuks ning maailmajaosiseseks integreerumiseks (kaasa arvatud lõuna-lõuna algatused), soodustades õiglast ja keskkonnasäästlikku majanduskasvu ning levitades kaubanduslääbirääkimiste parimaid tavasid ning sidudes omavahel kaubanduse ja vaesuse vähendamise või muud sarnased strateegiad, samuti muu poliitika sellistes valdkondades nagu turud, infrastruktuur ja piiriülene koostöö selle nimel, et vaestel oleks juurdepääs veele, säästvatele energiale ja inimjulgeolekule;

– kaubanduslääbirääkimiste suutlikkuse parandamine; toetus liitumisele Maailma Kaubandusorganisatsiooniga ja WTO lepingute rakendamisele tehnilise abi ja suutlikkuse suurendamise teel; abi partnerriikidele kaubavahetuse soodustamise vallas;

– majandus- ja kaubanduskoostöö toetamine ja investorisuhete tugevdamine ühenduse ning partnerriikide ja -piirkondade vahel, sealhulgas tegevusega, mille eesmärgiks on tagada, et ettevõtjad, sh kohalikud ja Euroopa ettevõtjad, aitaksid kaasa sotsiaalselt vastutustundlikule ja jätkusuutlikule majandusarengule, kaasa arvatud ILO peamiste tööstandardite täitmine, ning toetaksid kohaliku suutlikkuse tugevdamist;

– toetus arenguriikidega sõlmitavate kaubanduslepingute säästva arengu sätetele, kaasa arvatud sotsiaalpartnerite suutlikkuse suurendamine, tagades sellega parema koosmõju kaubanduse, tööhõive ja sotsiaalkaitse vahel;

– õiglase kaubanduse toetamine;

– *inimväärse töö ja vastava töötasu toetamine;*

– *toetus ühistute moodustamisele, eelkõige põllumajanduse ja kalanduse sektoris, kaasa arvatud juhtimissuutlikkuse suurendamine, toetus kavadele masinate, transpordi, ladustamise ja jahutuse ühiseks kasutuseks ning koolituseks ja turustuseks;*

– *koostöö erasektoriga, keskendudes siseriiklike firmade rahastamisele, kaasa arvatud mikrolaenukavad, ning siseriikliku kapitali finantsvõimenduseks, eelkõige MVKEde tasandil, et tõhustada sotsiaalselt vastutustundlikku ja jätkusuutlikku arengut;*

– *toetus kogu elanikkonna jaoks kvaliteetsete ja kaasavate avalike teenuste väljaarendamisele, sh koostöös Euroopa Investeerimispanga ning muude suurte rahvusvaheliste finantsettevõtetega;*

– *arenguriikide toetamine eduka IKT sektori väljatöötamisel, sealhulgas tarkvara arendamine, institutsiooniline toetus traditsiooniliste teadmiste kaitsmiseks ning loovsektori intellektuaalomandiõiguste kaitse, sh loomingulised lahendused nagu patendifondid;*

– *õiglaste majanduslike partnerlussuhete, regulatiivse dialoogi ja ettevõtluskoostöö ülesehitamine, et soodustada partnerriikide majanduse kasvu ja kaotada vaesus.*

Muudatusettepanek 52

**Ettepanek võtta vastu määrus
IV lisa – A osa – punkt II – punkt c**

Komisjoni ettepanek

c) Jätkusuutlik põllumajandus ja

Muudatusettepanek

c) jätkusuutlik põllumajandus, *eelkõige*

energeetika.

väikepõllumajandus, ja taastuenergia.

Muudatusettepanek 53

**Ettepanek võtta vastu määrus
IV lisa – A osa – punkt III – punkt b**

Komisjoni ettepanek

b) Ränne ja varjupaik ning

Muudatusettepanek

b) Rände ja varjupaiga toetamine ning

Muudatusettepanek 54

**Ettepanek võtta vastu määrus
IV lisa – B osa – sissejuhatav lõik**

Komisjoni ettepanek

Euroopa Liidu abiga toetatakse meetmeid ja sektoripõhist dialoogi, mis on kooskõlas artikliga 5 ning käesoleva määruse üldise reguleerimiseseme ja -ala, eesmärgi ning üldpõhimõtetega. Allpool kirjeldatud valdkondi tuleb kaaluda asjakohaselt, võttes arvesse ühiselt kokkulepitud strateegiaid, partnerlust, koostööd ja **kaubanduslepinguid**. Prioriteedid kehtestatakse kooskõlas teatisega „Muutuste kava” ja sellel põhinevate nõukogu järeldustega.

Muudatusettepanek

Euroopa Liidu abiga toetatakse meetmeid ja sektoripõhist dialoogi, mis on kooskõlas artikliga 5 ning käesoleva määruse üldise reguleerimiseseme ja -ala, eesmärgi ning üldpõhimõtetega. Allpool kirjeldatud valdkondi tuleb kaaluda asjakohaselt, võttes arvesse ühiselt kokkulepitud strateegiaid, partnerlust, koostööd ja **lepinguid avatud ja õiglase kaubanduse edendamiseks**. Prioriteedid kehtestatakse kooskõlas teatisega „Muutuste kava” ja sellel põhinevate nõukogu järeldustega.

Muudatusettepanek 55

**Ettepanek võtta vastu määrus
IV lisa – B osa – Ladina-Ameerika – punkt a**

Komisjoni ettepanek

a) Sotsiaalse ühtekuuluvuse, eeskätt sotsiaalse kaasatuse, inimväärse töö ja võrdsete võimaluste, meeste ja naiste võrdõiguslikkuse ning naiste mõjuvõimu suurendamise edendamine.

Muudatusettepanek

a) Sotsiaalse ühtekuuluvuse, eeskätt sotsiaalse kaasatuse, **tööõiguste**, inimväärse töö ja võrdsete võimaluste, **sh ametiühingute ja ühistute**, meeste ja naiste võrdõiguslikkuse ning naiste mõjuvõimu edendamine.

Muudatusettepanek 56

Ettepanek võtta vastu määrus

IV lisa – B osa – Ladina-Ameerika – punkt b

Komisjoni ettepanek

b) Valitsemisprobleemide lahendamine ja poliitikareformide toetamine, eeskätt sotsiaalpoliitika, avaliku sektori finantsjuhtimise ning maksustamise, julgeoleku (sealhulgas uimastid, kuritegevus ja korrupsioon), hea valitsemistava ja avaliku sektori asutuste tugevdamise (sealhulgas uuenduslikud tehnilise koostöö edendamise mehhanismid, nt TAIEX ja mestimisvahendid), inimõiguste (sealhulgas põlisrahvaste ning aafriklastest põlvneajate õigused) kaitsmise, diskrimineerimisvastase võitluse ning uimastitootmise, -tarbimise ja -kaubanduse vastase võitluse valdkonnas.

Muudatusettepanek

b) Valitsemisprobleemide lahendamine ja poliitikareformide toetamine, eeskätt sotsiaalpoliitika, avaliku sektori finantsjuhtimise ning maksustamise, julgeoleku (sealhulgas uimastid, kuritegevus ja korrupsioon), hea valitsemistava ja avaliku sektori asutuste tugevdamise (sealhulgas uuenduslikud tehnilise koostöö edendamise mehhanismid, nt TAIEX ja mestimisvahendid), inimõiguste (sealhulgas põlisrahvaste ning aafriklastest põlvneajate õigused) kaitsmise, ***Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) põhiliste töönormide järgimise***, keskkonna, diskrimineerimisvastase võitluse ning uimastitootmise, -tarbimise ja -kaubanduse vastase võitluse valdkonnas.

Muudatusettepanek 57

Ettepanek võtta vastu määrus

IV lisa – B osa – Ladina-Ameerika – punkt f

Komisjoni ettepanek

f) Majandusliku haavatavuse vähendamine ja ümberstruktureerimise soodustamine ***kaubanduse***, investeringute, ***oskusteabe ja teadustegevuse***, innovatsiooni ning tehnoloogiaga seotud tugeva partnerluse rajamise teel ja säästva ning kaasava majanduskasvu edendamine kõikides selle valdkondades, pöörates erilist tähelepanu rändevoogudele, toiduga kindlustatusele (sealhulgas säästev põllumajandus ja

Muudatusettepanek

f) Majandusliku haavatavuse vähendamine ja ümberstruktureerimise soodustamine ***õiglase ja avatud kaubandussuhete, arvukamate ja paremate roheline ja kaasava majanduse töökohtade loomiseks vajalike tootlike*** investeringute, ***teadustegevuse teadmussirde ja koostöö***, innovatsiooni ning tehnoloogiaga seotud tugeva partnerluse rajamise teel ja säästva ning kaasava majanduskasvu edendamine

kalandus), kliimamuutustele, säästvale energiale, bioloogilise mitmekesisuse ja ökosüsteemi teenuste (sealhulgas vee ja metsade) kaitsmisele ja seisundi parandamisele **ning tootlikele investeringutele arvukamate ning paremate** töökohtade **loomiseks rohelises majanduses**.

kõikides selle valdkondades, pöörates erilist tähelepanu rändevoogudele, toiduga kindlustatusele (sealhulgas säästev põllumajandus ja kalandus), kliimamuutustele, säästvale energiale, bioloogilise mitmekesisuse ja ökosüsteemi teenuste (sealhulgas vee, **mulla** ja metsade) kaitsmisele ja seisundi parandamisele; **mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete kui kaasava majanduskasvu, arengu ja töökohtade peamise allika toetamine; kaubandusele antava arenguabi soodustamine, tagamaks, et Ladina-Ameerika MVKEd saaksid kasutada rahvusvahelise kauplemise võimalusi.**

Muudatusettepanek 58

Ettepanek võtta vastu määrus

IV lisa – B osa – Ladina-Ameerika – punkt f a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

f a) Kahjuliku mõju leevendamine, mida üldiste tariifsete soodustuste kavast väljajätmine paljude selle piirkonna riikide majandusele põhjustab.

Muudatusettepanek 59

Ettepanek võtta vastu määrus

IV lisa – B osa – Aasia – punkt a

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

a) Sotsiaalse ühtekuuluvuse, eeskätt sotsiaalse kaasatuse, inimväärse töö ja võrdsete võimaluste, meeste ja naiste võrdõiguslikkuse ning naiste mõjuvõimu suurendamise edendamine.

a) Sotsiaalse ühtekuuluvuse, eeskätt sotsiaalse kaasatuse, **tööõiguste**, inimväärse töö ja võrdsete võimaluste, **kaasa arvatud ametiühingute ja ühistute**, meeste ja naiste võrdõiguslikkuse ning naiste mõjuvõimu edendamine.

Muudatusettepanek 60

Ettepanek võtta vastu määrus
IV lisa – B osa – Aasia – punkt b

Komisjoni ettepanek

b) *Kaubanduse*, investeeringute, *abi*, *rände*, teadustegevuse, innovatsiooni ning tehnoloogiaga seotud kaasava partnerluse *rajamine*.

Muudatusettepanek

b) *Ümberstruktureerimise soodustamine õiglaste kaubandussuhete, arvukamate ning rohelistes ja kaasavas majanduses paremate töökohtade loomiseks vajalike tootlike investeeringute, teadustegevuse teadmussirde ja koostöö, innovatsiooni ning tehnoloogiaga seotud kaasava partnerluse rajamise teel ja säästva ning kaasava majanduskasvu edendamine kõikides selle valdkondades, pöörates erilist tähelepanu rändevõrgudele, toiduga kindlustatusele (sealhulgas säästev põllumajandus ja kalandus), kliimamuutustele, säästvate energiate, bioloogilise mitmekesisuse ja ökosüsteemi teenuste (sealhulgas vee, mulla ja metsade) kaitsmisele ja seisundi parandamisele.*

Muudatusettepanek 61

Ettepanek võtta vastu määrus
IV lisa – B osa – Aasia – punkt d

Komisjoni ettepanek

d) Aktiivse ja hästikorraldatud kodanikuühiskonna toetamine *ning avaliku ja erasektori partnerluse soodustamine*.

Muudatusettepanek

d) Aktiivse ja hästikorraldatud kodanikuühiskonna toetamine, *kaasa arvatud ametiühingute ja tööandjate organisatsioonide sotsiaalse dialoogi tugevdamine*.

Muudatusettepanek 62

Ettepanek võtta vastu määrus IV lisa – B osa – Kesk-Aasia – punkt a

Komisjoni ettepanek

a) Põhiseadusliku reformi ja seadusandliku, regulatiiv- ning haldusraamistiku ELi raamistikuga ühtlustamise edendamine, **sealhulgas edasise demokratiseerimise ja** hästikorraldatud kodanikuühiskonna, õigusriigi **toetamise, hea valitsemistava,** maksusüsteemi ning riiklike institutsioonide ja asutuste (nt valimisorganid, parlamendid, riiklike haldusorganite reformimine ja riiklik finantsjuhtimine) **tugevdamise edendamine.**

Muudatusettepanek

a) Põhiseadusliku reformi ja seadusandliku, regulatiiv- ning haldusraamistiku ELi raamistikuga ühtlustamise edendamine, **keskendudes edasisele demokratiseerimisele, inimõiguste austamisele,** hästikorraldatud kodanikuühiskonna **tugevdamisele, kaasa arvatud ametiühingute ja tööandjate organisatsioonide sotsiaalse dialoogi tugevdamine,** õigusriigi **toetamisele, heale valitsemistavale,** maksusüsteemi ning riiklike institutsioonide ja asutuste (nt valimisorganid, parlamendid, **sõltumatu kohtusüsteem,** riiklike haldusorganite reformimine ja riiklik finantsjuhtimine) **tugevdamisele.**

Muudatusettepanek 63

Ettepanek võtta vastu määrus IV lisa – B osa – Kesk-Aasia – punkt b

Komisjoni ettepanek

b) Kaasava ja säästva majanduskasvu edendamine, sotsiaalse ning regionaalse ebavõrdsuse vähendamine ja poliitika toetamine sellistes valdkondades nagu haridus, teadustegevus, innovatsioon ja tehnoloogia, tervis, inimväärne töö, säästev energia, põllumajandus ja maaelu areng, **VKEde** soodustamine, elavdades samal ajal turumajanduse arengut, kaubandust ja investeringuid, sealhulgas regulatiivseid reforme ning toetust WTOsse integreerimisele.

Muudatusettepanek

b) Kaasava ja säästva majanduskasvu edendamine, sotsiaalse ning regionaalse ebavõrdsuse vähendamine ja poliitika toetamine sellistes valdkondades nagu haridus, teadustegevus, innovatsioon ja tehnoloogia, tervis, inimväärne töö, säästev energia, põllumajandus ja maaelu areng; **majandusliku mitmekesisuse** soodustamine **MVKEde soodustamise teel,** elavdades samal ajal **sotsiaalse** turumajanduse arengut, **avatud ja õiglast** kaubandust ja investeringuid, sealhulgas regulatiivseid reforme, ning toetust WTOsse integreerimisele.

Muudatusettepanek 64

Ettepanek võtta vastu määrus IV lisa – B osa – Kesk-Aasia – punkt c

Komisjoni ettepanek

c) Jätkusuutliku majandusreformi ja majanduse mitmekesistamise, *kaubanduse*, turumajanduse arendamise, põhisektoritesse (nt energia, *sealhulgas taastuenergia*) tehtavate jätkusuutlike investeeringute, *avaliku ning erasektori partnerluse* ja partnerriikide WTOsse integreerimise edendamine.

Muudatusettepanek

c) Jätkusuutliku majandusreformi ja majanduse mitmekesistamise, *avatud ja õiglaste kaubandussuhete, jätkusuutliku sotsiaalse* turumajanduse arendamise, põhisektoritesse (nt energia, *rõhuga taastuenergiat*) tehtavate jätkusuutlike investeeringute ja partnerriikide *soovi korral nende* WTOsse integreerimise edendamine.

Muudatusettepanek 65

Ettepanek võtta vastu määrus IV lisa – B osa – Kesk-Aasia – punkt e

Komisjoni ettepanek

e) Rahastamisvahendi alusel kasutatavate vahendite täiendamine sidusa töö ja toetusega muude ELi rahastamisvahendite kaudu, mis võivad olla suunatud laiemale regionaalsele integratsioonile, edendades *ELi* huve sellistes valdkondades nagu majandus, *energeetika*, teadustegevus, innovatsioon ja tehnoloogia, võitlus uimastitootmise, -tarbimise ja -kaubandusega, võttes arvesse julgeoleku ja arengu vahelist seost, *ning rände juhtimine* ja põgenike ja pagulaste abistamine, võttes arvesse arengu ja rände vahelist seost.

Muudatusettepanek

e) Rahastamisvahendi alusel kasutatavate vahendite täiendamine sidusa töö ja toetusega muude ELi rahastamisvahendite kaudu, mis võivad olla suunatud laiemale regionaalsele integratsioonile, edendades *vastastikuseid* huve sellistes valdkondades nagu *säästev* majandus, *majanduse taastamine ja kaitse finantskriiside eest, taastuenergia*, teadustegevus, innovatsioon ja tehnoloogia; *toetus usaldusväärsete, kättesaadavate ja kasutajasõbralike rahastamiskanalite arendamiseks, kaasa arvatud Euroopa Investeerimispanka mikrokrediidi ja edasigarantii kavad*; võitlus uimastitootmise, -tarbimise ja -kaubandusega, võttes arvesse julgeoleku ja arengu vahelist seost, *ühtse rändejuhimise ja hästi hallatud liikuvuse edendamine, samuti* põgenike ja pagulaste

abistamine *praktiliste lahendustega*, võttes arvesse arengu ja rände vahelist seost.

Muudatusettepanek 66

Ettepanek võtta vastu määrus
IV lisa – B osa – Lõuna-Aafrika – punkt b

Komisjoni ettepanek

b) *Eri vabakaubanduspiirkondade loomisega käivitunud kohanemismeetmete* toetamine.

Muudatusettepanek

b) *Piirkondlike kaubandussuhete integratsiooni* toetamine *Lõuna-Aafrika ja tema Lõuna-Aafrika Arenguihenduse (SADC) liikmetest partnerite vahel, võttes arvesse võimalikke tulevasi vabakaubanduspiirkondi nende vahel ning tihenevaid kaubandussidemeid ELiga;*

Muudatusettepanek 67

Ettepanek võtta vastu määrus
IV lisa – B osa – Lõuna-Aafrika – punkt d

Komisjoni ettepanek

d) Majandusliku haavatavuse *ületamine* ja ümberstruktureerimise *saavutamise rõhuasetusega* inimväärsele *tööle jätkuva ning* kaasava majanduskasvu, vähese CO₂-heitega rohelise majanduse ning *jätikusuutliku arengu kaudu* kõikides selle valdkondades (sealhulgas säästev põllumajandus ja kalandus) *ja* bioloogilise mitmekesisuse *ning* ökosüsteemi *teenuste* seisundi *parandamise kaudu*.

Muudatusettepanek

d) Majandusliku haavatavuse *vähendamine* ja ümberstruktureerimise *soodustamine rõhuga* inimväärsele *tööhõivele säästliku ja* kaasava majanduskasvu *ning energiatõhusa, taastuval energial põhineva* vähese CO₂-heitega *majanduse abil, kehtestades tugevad partnerlussidemed, mis toetuvad õiglastele kaubandussuhetele, tootlikele investeeringutele arvukamate ning paremate* rohelise *ja kaasava* majanduse *töökohtade loomiseks, teadmussiirdele ja koostööle teadustegevuses, innovatsioonile ja tehnoloogiale, ning edendades säästvat ja kaasavat arengut* kõikides selle valdkondades, *pöörates erilist tähelepanu rändevoogudele, eluasemetele, toiduga kindlustatusele*

(sealhulgas säästev põllumajandus ja kalandus), *kliimamuutustele, säästvale energiale ning* bioloogilise mitmekesisuse ja ökosüsteemi (*sealhulgas vee ja mulla*) *kaitsmisele ja* seisundi *parandamisele*.

Muudatusettepanek 68

Ettepanek võtta vastu määrus V lisa – A osa – sissejuhatus

Komisjoni ettepanek

Artiklis 6 sätestatud tingimuste alusel on üleilmseid avalikke hüvesid ja probleeme käsitleva programmi eesmärk tugevdada koostööd, teadmuse ja kogemuste vahetamist ning partnerriikide suutlikkust. Programm võib olla *muu hulgas* järgmistest koostöövaldkondadest, kui see tagab nende tugeva seotuse tõttu nende võimalikult suure koostoime.

Muudatusettepanek

Artiklis 6 sätestatud tingimuste alusel on üleilmseid avalikke hüvesid ja probleeme käsitleva programmi eesmärk tugevdada koostööd, teadmuse ja kogemuste vahetamist ning partnerriikide suutlikkust. Programm *koostatakse Euroopa arengukonsensuse põhjal ja see* võib olla järgmistest koostöövaldkondadest, kui see tagab nende tugeva seotuse tõttu nende võimalikult suure koostoime.

Muudatusettepanek 69

Ettepanek võtta vastu määrus V lisa – A osa – Säästev energia – punkt c

Komisjoni ettepanek

c) Energiajulgeoleku edendamine, nt allikate ja energiavarustuskanalite mitmekesistamise kaudu, võttes arvesse hinnakõikumisega seotud probleeme ja heitkoguste vähendamise potentsiaali, täiustades turgusid *ning* soodustades energiavõrkude sidumist ja kaubandust.

Muudatusettepanek

c) Energiajulgeoleku edendamine, nt allikate ja energiavarustuskanalite mitmekesistamise kaudu, võttes arvesse hinnakõikumisega seotud probleeme ja heitkoguste vähendamise potentsiaali, täiustades turgusid *ja* soodustades energiavõrkude sidumist *ning avatud ja õiglast* kaubandust.

Muudatusettepanek 70

Ettepanek võtta vastu määrus V lisa – A osa – Inimareng – punkt a

Komisjoni ettepanek

Meetmete edendamine, mille eesmärk on luua juurde paremaid töökohti sellistes valdkondades nagu kohalike mikro-, väikese ja keskmise suurusega ettevõtjate konkurents- ning kohanemisvõime arendamine ja nende **integratsioon üleilmseesse majandusse**; arengumaade abistamine **mitmepoolsesse kaubandussüsteemi** integreerumisel; erasektori arendamine ning ettevõtluskeskkonna, tööstusinnovatsiooni ja tehnoloogiapoliitika ning **kaubanduspoliitika ja -lepingute määratlemise ning rakendamise parandamine**; regionaalse integratsiooni toetamine; **ELi ja partnerriikide ning -regioonide investeerimissuhete edendamine**; era- ning avaliku sektori investeringute ja koostöö võimendamine uuenduslike rahastamisvahendite kaudu. **Rohelise majanduse, ressursitõhususe ja säästva tarbimise ning säästvate tootmisprotsesside edendamine.** Elektrooniliste sidevahendite kui kõikides sektorites majanduskasvu toetavate vahendite kasutamise edendamine, et ületada digitaalne lõhe, töötada selles valdkonnas välja asjakohane poliitika ja reguleeriv raamistik ning edendada vajaliku taristu väljaarendamist ning info- ja kommunikatsioonitehnoloogial põhinevate teenuste ja rakenduste kasutamist.

Muudatusettepanek

Meetmete edendamine, mille eesmärk on luua juurde paremaid töökohti sellistes valdkondades nagu kohalike mikro-, väikese ja keskmise suurusega ettevõtjate konkurents- ning kohanemisvõime arendamine ja nende **pääs kohalikule, riigisisesele, piirkondlikule ja ülemaailmsele turule**; arengumaade abistamine **piirkondlikesse ja mitmepoolsetesse kaubandussüsteemidesse** integreerumisel; **kohaliku käsitöö arendamine, mis aitab säilitada kohalikku kultuuripärandit**, erasektori arendamine, **kaasa arvatud mikrokrediidi kavad**, ning ettevõtluskeskkonna **parandamine, toetades kohaliku majanduse ja kohalike tootmissüsteemide arengut**; tööstusinnovatsiooni ja tehnoloogiapoliitika ning **õiglaste kaubandussuhete määratlemine ja rakendamine, kaubanduslepingute üle läbirääkimise suutlikkuse suurendamine**; regionaalse integratsiooni toetamine; era- ning avaliku sektori investeringute ja koostöö võimendamine uuenduslike rahastamisvahendite kaudu. **Esikohale tuleks seada kaubandus, millel on partnerriikides siseriiklik mõju ning kaubandus, mis toob kasu väikeettevõtjatele ja vaestele, samuti tuleks kaubandusabi paremini suunata, edendada rohelist ja kaasavat majandust, ressursitõhusust ja säästvat tarbimist ning säästvaid tootmisprotsesse.** Elektrooniliste sidevahendite kui kõikides sektorites majanduskasvu toetavate vahendite kasutamise edendamine, et ületada digitaalne lõhe, töötada selles valdkonnas välja asjakohane poliitika ja reguleeriv raamistik ning edendada vajaliku taristu väljaarendamist ning info- ja kommunikatsioonitehnoloogial põhinevate teenuste ja rakenduste kasutamist.

Muudatusettepanek 71

Ettepanek võtta vastu määrus

V lisa – punkt A – Ränne ja varjupaik – punkt b

Komisjoni ettepanek

b) Rändevoogude parema juhtimise tagamine kõikides aspektides.

Muudatusettepanek

b) Rändevoogude parema juhtimise tagamine kõikides aspektides **ning rändajate igakülgne parem kaitse, tagades põgenike parema kaitse ja turvalised teed liitu sisenemiseks.**

Muudatusettepanek 72

Ettepanek võtta vastu määrus

V lisa – punkt B– lõik 2 – punkt b a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

b a) Euroopa tarbijate teadlikkuse suurendamine õiglase ja jätkusuutliku kaubanduse küsimuses ning õiglase kaubanduse toodete Euroopa turule pääsu soodustamine;

MENETLUS

Pealkiri	Arenukoostöö rahastamisvahendi loomine	
Viited	COM(2011)0840 – C7-0493/2011 – 2011/0406(COD)	
Vastutav komisjon istungil teada andmise kuupäev	DEVE 17.1.2012	
Arvamuse esitaja(d) istungil teada andmise kuupäev	INTA 17.1.2012	
Arvamuse koostaja nimetamise kuupäev	Helmut Scholz 25.1.2012	
Arutamine parlamendikomisjonis	30.5.2012	11.7.2012
Vastuvõtmise kuupäev	17.9.2012	
Lõpphääletuse tulemus	+: 21 -: 1 0: 2	
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	William (The Earl of) Dartmouth, Marielle de Sarnez, Christofer Fjellner, Metin Kazak, Franziska Keller, David Martin, Vital Moreira, Paul Murphy, Helmut Scholz, Robert Sturdy, Gianluca Susta, Henri Weber, Jan Zahradil	
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Amelia Andersdotter, Josefa Andrés Barea, George Sabin Cutaş, Béla Glattfelder, Silvana Koch-Mehrin, Tokia Saïfi, Jarosław Leszek Wałęsa, Pablo Zalba Bidegain	
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 187 lg 2)	Eric Andrieu, Jolanta Emilia Hibner, Gabriel Mato Adrover	